

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **Predmetom dovolania môže byť len existujúci výrok**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/274/2021 zo dňa 27. 4. 2023
2. **Súd musí v odôvodnení vysvetliť, ako sa o skutočnosti známej z jeho činnosti dozvedel; právoplatnosť rozhodnutia ako skutočnosť známa súdu z jeho činnosti**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2023 zo dňa 26. 7. 2023
3. **Ak súd nahradí odôvodnenie odkazom na rozhodnutie v inej veci, pôjde o nepreskúmateľné rozhodnutie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/211/2022 zo dňa 27. 4. 2023
4. **Z nepreverení dlžníka v centrálnom registri exekúcií nemožno usudzovať na vedomosť zmluvného partnera o jeho úmysle ukrátiť veriteľa, aj keby išlo o neopatrný postup**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/75/2022 zo dňa 19. 12. 2022
5. **Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa nemôže byť vzaté späť či odvolané**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoPr/1/2021 zo dňa 28. 10. 2021
6. **K možnosti moderácie výšky zmluvnej pokuty vykonanej iniciatívne žalobcom ešte pred jej súdnym vymáhaním**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14CoCsp/30/2021 zo dňa 22. 2. 2022
7. **K určení náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do práva na súkromie súvisiacim s porušením povinností pri ochrane osobných údajov**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Co/16/2023 zo dňa 21. 6. 2023
8. **Petit nemusí byť zreteľne oddelený ako samostatná časť žaloby**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/171/2021 zo dňa 29. 3. 2023
9. **K možnosti posúdenia platnosti súhlasného vyhlásenia o otcovstve ako prejudiciálnej otázky v konaní o určenie otcovstva**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/142/2022 zo dňa 13. 12. 2022
10. **K možnosti čiastočného uspokojenia nároku na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom orgánom ochrany prírody**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 75S/77/2021 zo dňa 7. 12. 2022
11. **K podmienkam priznania odmeny za poradu s klientom vykonanú prostredníctvom e-mailu**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/75/2022 zo dňa 26. 7. 2023
12. **Nedostatočné presvetlenie bytu v dôsledku rekonštrukcie strechy susediacej stavby nie je vadou bytu**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/98/2022 zo dňa 21. 6. 2023
13. **K spôsobilým a nespôsobilým nadobúdacím titulom z hľadiska posúdenia podmienok vydržania**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/8/2022 zo dňa 10. 1. 2023
14. **Nesúhlas so späťvzatím návrhu na rozvod nemusí druhý z manželov nijako odôvodňovať**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 27CoP/12/2017 zo dňa 28. 2. 2017
15. **K užívaniu diaľnice bez uhradenej diaľničnej známky, ak boli zo strany užívateľa urobené všetky kroky pre vykonanie platby, ale z technických príčin k nemu nedošlo**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 12Sa/15/2022 zo dňa 6. 2. 2023

1. Predmetom dovolania môže byť len existujúci výrok

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/274/2021 zo dňa 27. 4. 2023

Anotácia:

Žalobcovia podali dovolanie, ktoré odôvodnili nepreskúmateľnosťou napadnutého odvolacieho rozhodnutia spočívajúcou najmä v tom, že odvolací súd opomenul rozhodnúť vo vzťahu k žalovanému 16/. Žalobcovia navrhli zrušiť obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Právna veta:

- I. Úlohou súdu v sporovom konaní je rozhodnúť vždy o celej prejednávanej veci. Otázka, či v konečnom rozsudku bol vyčerpaný celý predmet konania, súvisí aj s viazanosťou súdu žalobným návrhom (§ 216). To znamená, že tak ako na jednej strane súd v zásade nesmie prekročiť žalobný návrh, na druhej strane ho musí úplne „vybaviť“. Na strane druhej nie však každý vadný postup nižších súdov je spôsobilý porušiť právo na spravodlivý proces v takej miere, že je potrebné túto vadu reparaovať v rámci opravných prostriedkov (riadnych, či mimoriadnych); uvedené platí o to viac, ak namietanú vadu je možné odstrániť napr. postupom podľa § 224, či § 225 CSP (princíp subsidiarity).
- II. Spôsobilým predmetom dovolania môže byť len konkrétny (existujúci) výrok, ktorý tvorí súčasť výrokovej časti rozhodnutia odvolacieho súdu. Inak povedané predmetom dovolania môže byť iba výrok, ktorý bol odvolacím súdom vydaný, a nie výrok neexistujúci.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 216 ods. 1, § 224, § 225, § 419, § 447 písm. c)

2. Súd musí v odôvodnení vysvetliť, ako sa o skutočnosti známej z jeho činnosti dozvedel; právoplatnosť rozhodnutia ako skutočnosť známa súdu z jeho činnosti

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2023 zo dňa 26. 7. 2023

Anotácia:

V riešenom spore odvolací súd rozoberal možný arbitrárny postup súdu v prípade zohľadnenia skutočností známych súdu z jeho činnosti.

Právna veta:

- I. Na predmetnej kópii je vlastnou rukou napísaný úradný záznam vyššej súdnej úradníčky o tom, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 07.12.2016. Tu je nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že tento úradný záznam nemožno považovať za vyznačenie právoplatnosti podľa § 62 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov [ďalej len „SaKP“ (účinná do 31.12.2016)], keďže nejde o vyznačenie právoplatnosti súdnym tajomníkom na prvopise rozhodnutia zviazanom v príslušnom súdnom spise, resp. ani kópia rozsudku odvolacieho súdu takto vyznačená nie je. V prípade tzv. doložky právoplatnosti podľa § 62 SaKP by v zmysle § 205 a § 192 CSP bola založená vyvráťiteľná domnienka o preukázaní skutočnosti listinou potvrdzovanou. Takýmto prípadom nie je predmetný úradný záznam.
- II. Vzhľadom na to, že vyznačovanie právoplatnosti na súdnych rozhodnutiach je úradnou činnosťou súdu podľa § 62 SaKPM a konania v prvej inštancii vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok súdu prvej inštancie a vo veci, v ktorej bolo vydané uznesenie súdu prvej inštancie, bolo vedené rovnakým súdom, je možné prihliadnuť na to, že súd prvej inštancie považoval skutočnosť určujúcu okamih nadobudnutia právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie za skutočnosť mu známu z jeho činnosti podľa § 186 ods. 1 CSP. Uvedený úradný záznam tak možno interpretovať ako hmotné zachytenie poznatku z jeho činnosti.
- III. Zohľadnenie skutočností známych súdu z jeho činnosti podľa § 186 ods. 1 CSP je okrem dokazovania ďalším spôsobom ako sa vytvára skutkový základ súdneho rozhodnutia. Ani tento postup však nemôže byť arbitrárny. Preto musí súd v zmysle § 220 CSP jasne a výstižne vysvetliť, z akej jeho konkrétnej činnosti sú mu skutočnosti podľa § 186 ods. 1 CSP známe a ako sa o nich dozvedel. V opačnom prípade by nebolo možné preskúmať, či sa jedná o skutočnosti známe súdu z jeho činnosti v zmysle § 186 ods. 1 CSP, a teda či postupoval v súlade so zákonom, keď z nich vychádzal, aj keď o nich nevykonával dokazovanie.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Odôvodnenie rozhodnutia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 186 ods. 1, § 220 ods. 2

3. Ak súd nahradí odôvodnenie odkazom na rozhodnutie v inej veci, pôjde o nepreskúmateľné rozhodnutie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/211/2022 zo dňa 27. 4. 2023

Anotácia:

Odvolací súd sa obmedzil na skonštatovanie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a súčasne využil možnosť doplniť jeho dôvody na podporu jeho argumentácie.

Právna veta:

Ide o nepreskúmateľný rozsudok, ak súd v odôvodnení jeho písomného vyhotovenia v rámci právneho posúdenia iba odkáže na rozhodnutie vydané v inej právnej veci, bez toho aby v ňom konzistentne na ním prejednávanú vec aspoň stručne vyložil svoju vlastnú právnu kvalifikačnú úvahu tak, aby bolo zrejmé, ktoré konkrétne pravidlo chovania a z akého dôvodu bolo na ním zistený skutkový stav použité.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Odôvodnenie rozhodnutia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 220 ods. 1, ods. 2, § 365 ods. 1 písm. b), § 389 ods. 1 písm. b), § 420 písm. f)

4. Z nepreverení dlžníka v centrálnom registri exekúcií nemožno usudzovať na vedomosť zmluvného partnera o jeho úmysle ukrátiť veriteľa, aj keby išlo o neopatrný postup

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/75/2022 zo dňa 19. 12. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o neúčinnosť odplatnej zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, ktorá bola uzatvorená medzi povinným (v priebehu exekúcie) a žalovaným, pre ktorého v rámci jeho činnosti nešlo o neobvyklú transakciu. Žalobca argumentoval, že žalovaný mohol vedieť o úmysle povinného ukrátiť svojho veriteľa, pretože si ho mohol ľahko preveriť pomocou Centrálneho registra exekúcií (CRE); v tomto zmysle teda podľa jeho názoru bolo bez významu, že zmluva obsahovala vyhlásenie o neexistencii tiarch na nehnuteľnostiach. Úmysel ukrátiť žalobcu mal byť ďalej žalovanému zrejmý z toho, že v zmluve bolo pre účely výplaty kúpnej ceny uvedené číslo účtu, ktoré nepatrilo povinnému, aby sa vyhol uspokojeniu pohľadávky z prostriedkov zaplatenej kúpnej ceny. Súd prvej inštancie však uzavrel, že ani z uvedených okolností nevyplýva, že by žalovaný o úmysle povinného ukrátiť svojho veriteľa mal vedomosť. Nepreverenie v CRE podľa neho svedčalo maximálne o menšej miere opatrnosti a preverovanie, či je zmluvná strana skutočne majiteľom účtu označeného za účelom plnenia záväzku, nie je v podnikateľskej praxi obvyklé.

Krajský súd Trnava ako odvolací súd sa s názormi súdu prvej inštancie stotožnil a konštatoval, že nepreverovanie si majiteľa účtu alebo absencia jeho lustrácie v CRE nemôžu byť posúdené ako uzrokovanie sa s tým, že takéto (ne)konanie zkladá vedomosť o úmysle zmluvného partnera ukrátiť svojho veriteľa, a to napriek tomu, že by to pre zmluvného partnera predstavovalo len minimálnu záťaž.

Právna veta:

- I. V prejednávanej veci išlo o odporovaný úkon kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným a dlžníkom, ktorý úkon bol odplatný a kúpna cena zodpovedala hodnote prevádzaných nehnuteľností. Postup žalovaného, ako právnickej osoby majúcej znalosti pri uzatváraní zmlúv a to aj kúpnych, ktorý vychádzal z údajov v katastri nehnuteľností a vzhľadom na tzv. „malý obchod“ ako ho nazval žalovaný, zaplatením kúpnej ceny na účet dlžníka bez jej zloženia do úschovy či vinkulácie, neoverenie majiteľa čísla účtu uvedeného prevodcom, aj podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať za nenáležitú starostlivosť a vyčítať daný postup žalovaného, ktorý neoveril prevodcu v CRE a teda mu pričítať, že vzhľadom na okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy a svoje pomery o úmysle dlžníka vedieť mal a mohol.
- II. Prvoinštančný súd síce uviedol, že žalovaný si mohol preveriť lustráciou v CRE, či voči prevodcovi nie je vedené exekučné konanie, nakoľko daný postup by predstavoval minimálnu finančnú záťaž pre žalovaného, no ani daná skutočnosť nemôže dôvodiť záver o odmietaní dodržiavania opisovanej opatrnosti žalovaným a posúdiť konanie žalovaného ako uzrokovanie sa s následkom, teda o úmyselnej nevôli získať základné informácie o subjekte, s ktorým uzatvára zmluvu, teda následne že bola daná vedomostná stránka žalovaného o úmysle dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Odporovateľné právne úkony

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 42a ods. 1, ods. 2

5. Okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa nemôže byť vzaté späť či odvolané

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoPr/1/2021 zo dňa 28. 10. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorý zamestnanec inicioval po tom, čo s ním zamestnávateľ skončil pracovný pomer kvôli neospravedlnenej absencii. Zamestnanec sa bránil, že v danom prípade nešlo o neospravedlnenú absenciu, ale čiastočne o čerpanie riadnej dovolenky a čiastočne o ošetrovanie člena rodiny. Súd prvej inštancie teda v uvedenom smere považoval žalobu za dôvodne podanú. Po prvej absencii zamestnanca však nasledovala ďalšia, ktorú už zamestnanec ospravedlniť nedokázal a voči druhému okamžitému skončeniu pracovného pomeru ani nepodal žalobu o určenie jeho neplatnosti v požadovanej lehote, na základe čoho mu súd nepriznal niektoré ním požadované nároky za dobu od účinnosti druhého okamžitého skončenia pracovného pomeru.

V rámci konania žalovaný argumentoval, že by malo byť zohľadnené, že po dodatočnom predložení dokladu o ošetrovaní člena rodiny tento akceptoval a následne voči zamestnancovi napriek (prvému) okamžitému skončeniu postupoval v súlade s tým, že mal za to, že pracovný pomer naďalej trvá. Krajský súd Bratislava však v tejto súvislosti výslovne konštatoval, že zamestnávateľ nemôže okamžité skončenie pracovného pomeru (ani po zistení, že nebolo dôvodné) vziať jednostranne späť. Z hľadiska právnej istoty by sa preto zamestnávateľia za podobných okolností nemali spoliehať na to, že zamestnanec nepodá žalobu na určenie jeho neplatnosti.

Právna veta:

Zákonník práce neumožňuje, aby zamestnávateľ po doručení okamžitého skončenia pracovného pomeru zamestnancovi vzal tento svoj právny úkon akýmkoľvek spôsobom späť alebo iným jednostranným úkonom dosiahol jeho skončenie (na rozdiel od možnosti odvolať výpoveď v zmysle § 61 ods. 4 Zákonníka práce).

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Okamžité skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 68, § 70

6. K možnosti moderácie výšky zmluvnej pokuty vykonanej iniciatívne žalobcom ešte pred jej súdnym vymáhaním

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14CoCsp/30/2021 zo dňa 22. 2. 2022

Anotácia:

V predkladanom rozhodnutí súd posudzoval nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty s príslušenstvom, ktorý si žalobca uplatnil z dôvodu porušenia povinnosti včasného vrátenia pôžičky. Žalovaný voči nároku v prvom rade namietali, že zmluvná pokuta bola s ohľadom na jej výšku dojednaná v rozpore s dobrými mravmi a dojednanie je teda neplatné – s touto námietkou sa však súd s prihliadnutím na špecifické okolnosti prípadu nestotožnil. Nad rámec uvedeného navrhovali moderáciu pokuty, ku ktorej však v danom prípade už preventívne pristúpil sám žalobca a v súdnom konaní si uplatnil len časť zo sumy, na ktorú by mal podľa pôvodného dojednania nárok. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že vzhľadom na rozsah takejto moderácie už nie je priestor pre ďalšie znížovanie pokuty z jeho strany. K názoru súdu prvej inštancie sa priklonil aj Krajský súd Banská Bystrica ako odvolací súd.

Možnosť preventívneho moderovania výšky zmluvnej pokuty veriteľom ešte pred jej uplatnením je v praxi využiteľná ako opatrenie, vďaka ktorému možno eliminovať riziko uloženia povinnosti k náhrade trov konania (príp. straty nároku na ich náhradu), a to s ohľadom na to, že moderácia zmluvnej pokuty podľa súdov nepatrí medzi situácie, v ktorých zníženie pôvodne žiadanej čiastky nebude mať vplyv na výrok o náhrade trov. Nejde totiž o prípad, v ktorom výška plnenia závisí od úvahy súdu (názor prešiel testom ústavnosti – bližšie uznesenie ÚS SR, sp.zn. I. ÚS 56/2017-12).

Právna veta:

- I. Pokiaľ odvolatelia namietajú rozhodnutie súdu prvej inštancie v tom smere, že súd nevzhliadol dôvod na aplikáciu moderačného oprávnenia súdu ohľadom dojednanej výšky zmluvnej pokuty, ktoré by súdu náležalo v zmysle ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka, ako aj vo vzťahu k ustanoveniu § 301 Obchodného zákonníka, odvolací súd sa aj v tomto smere plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a s dôvodmi a jeho úvahami obsiahnutými v bode 18. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Zásadné je, že žalobca si v spore uplatnil zmluvnú pokutu nie v plnej výške 80 000 eur, ktorý nárok voči dlžníkom bol na neho postúpený, ale sám zvážil okolnosti omeškania dlžníkov a vykonal vlastnú modifikáciu zmluvnej pokuty a uplatnil si v spore len časť dojednanej zmluvnej pokuty.
- II. Odvolací súd práve s ohľadom na konkrétne okolnosti jednak dojednania zmluvnej pokuty, jednak zo zmluvných dojednaní vyplývajúcich zo zmluvy o pôžičke, ako aj z okolností omeškania žalovaných, sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že uplatnená časť zmluvnej pokuty nie je neprimerane vysoká zmluvná pokuta.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluvná pokuta

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 545a
513/1991 Zb. – § 301

7. K určení náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do práva na súkromie súvisiacim s porušením povinností pri ochrane osobných údajov

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Co/16/2023 zo dňa 21. 6. 2023

Anotácia:

Rozhodnutie Krajského súdu Prešov ponúka návod pre správne vyčíslenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre prípad zásahov do práva na súkromie, ktoré spočíva v porušení pravidiel na ochranu osobných údajov jednotlivca. Zo skutkového hľadiska súd riešil situáciu, v ktorej žalobca odovzdal osobné údaje pri uzatvorení zmluvy s telekomunikačným operátorom; následne nebola zabezpečená korektná likvidácia dokumentácie obsahujúcej uvedené osobné údaje. Porušenie riešil aj Úrad na ochranu osobných údajov SR, ktorý konštatoval nedostatky súvisiace s bezpečnosťou spracúvania a likvidáciou dokumentov obchodným zástupcom a udelil za ne pokutu.

Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu Prešov vyplýva, že v obdobných prípadoch by sa výška nemajetkovej ujmy mala odvíjať od nárokov aktuálne priznávaných obetiam trestných činov s tým, že miere zásahu do práva na ochranu osobnosti porušením povinností stanovených pre ochranu osobných údajov zodpovedá približne 10 % z takto určenej sumy. Podľa okolností konkrétného prípadu porušenia by sa ďalej mala výška náhrady primerane upraviť podľa toho, či aj reálne dôjde k škodlivému následku alebo či je ním oprávnená osoba len ohrozená, aká bola intenzita konania alebo či bol pri porušení prítomný úmysel. Zároveň je potrebné odlišovať, či bol uľahčený prístup k údajom v reálnom alebo v digitálnom svete.

Právna veta:

- I. Pri náhradách nemajetkovej ujmy pri pozostalých z dopravných nehôd sa tieto sumy pohybujú cca 15.000,- až 20.000,- eur pri príbuzných v priamom rade, čo však samozrejme závisí od individuálnych okolností prípadu, no berúc do úvahy takto priznané sumy ako aj berúc do úvahy nároky, ktoré sú priznávané osobám ako obetiam trestných činov, je nepochybné, že miera zásahu do osobnostných práv v tomto prípade je nepomerne nižšia. Podľa názoru odvolacieho súdu možno hovoriť o rozsahu cca 10 % zo základu priznaného pre obeť násilných trestných činov (4.350,- eur). (§ 12 ods. 3 Zákona č. 274/2017 Z. z.). Zároveň je nutné brať do úvahy to, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, došlo len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, čo nepochybne odôvodňuje ďalšie zníženie minimálne na hodnotu 50 % z vyššie uvedenej úvahy, t. j. 435/2, t. j. cca 220,- eur. Zároveň neboli zistené ani ďalšie dôvody (škandalizácia žalobcu, opakovanie či zvyšovanie intenzity konania, úmyselné konanie žalovaného...), čím je dôvodné túto sumu ponížiť o 50 %, t. j. na 110,- eur.
- II. Pokiaľ v danej veci došlo k priznaniu primeranej nemajetkovej ujmy v sume cca 370,- eur, odvolací súd vzhľadom na tieto okolnosti dospel k záveru, že priznaná suma 110,- eur je vzhľadom na charakter veci primeranou nemajetkovou ujmou. Je neporovnateľná prístupnosť údajov v digitálnom prostredí s listinami založenými v príručnom sklade nebytových priestorov. Tento rozdiel musí byť zohľadnený pri výške náhrady.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ochrana osobnosti, Právo na súkromie, Ochrana osobných údajov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 13 ods. 2

8. Petit nemusí byť zreteľne oddelený ako samostatná časť žaloby

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/171/2021 zo dňa 29. 3. 2023

Anotácia:

V riešenom spore žalobca v priebehu súdneho konania – po zadovážení dôkazov súdom na návrh žalobcu, teda potom, kedy sa tak prvýkrát stalo pre žalobcu možným – podaním z 11.06.2019 formálne označeným ako „Návrh na pripustenie zmeny petitu“ peňažne vyčíslil žalobou uplatnený nárok, ktorý bol dovtedy vyjadrený percentuálne.

Právna veta:

Petit nemusí byť zreteľne oddelený od ďalších častí žaloby, nemusí mať ani určitú predpísanú formu, iba zo žaloby ako celku musí byť jasné, čo je žiadané.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Podmienky konania, Viazanosť súdu žalobným petitom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 127 ods. 1 písm. d), § 129, § 132 ods. 1

9. K možnosti posúdenia platnosti súhlasného vyhlásenia o otcovstve ako prejudiciálnej otázky v konaní o určenie otcovstva

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/142/2022 zo dňa 13. 12. 2022

Anotácia:

Odvolací súd považoval za správny postup súdu prvej inštancie, ktorý pred posúdením dôvodnosti podaného návrhu navrhovateľa riešil prejudiciálnu otázku platnosti súhlasného vyhlásenia matky a jej manžela o otcovstve. Matka tvrdila, že otázku posúdenia platnosti súhlasného vyhlásenia rodičov nie je možné riešiť ako prejudiciálnu otázku v konaní o určenie otcovstva.

Právna veta:

- I. K namietanému nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie, ktorý mal podľa dovolateľky aplikovať ustanovenie § 109 Civilného mimosporového poriadku a konanie o určenie otcovstva zastaviť, dovolací súd uvádza, že tvrdenia dovolateľky nenachádzajú odzrkadlenie v platnej procesnoprávnej úprave a okolnostiach prejednávanej veci. Súd prvej inštancie v konaní posudzoval otázku platnosti súhlasného vyhlásenia matky a jej manžela o otcovstve a je nepochybné, že prijal záver o jeho absolútnej neplatnosti. V konaní preto nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, keď súd prvej inštancie neaplikoval § 109 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého ak počas konania o určenie otcovstva dôjde k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo k osvojeniu dieťaťa, súd konanie zastaví. Na takýto postup nebol daný dôvod, nakoľko súhlasné vyhlásenie matky a jej manžela o otcovstve bolo absolútne neplatné.
- II. V tejto súvislosti dovolateľka namietala tiež to, že otázku posúdenia platnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve nie je možné riešiť ako prejudiciálnu otázku v konaní o určenie otcovstva. Ani túto námietku nepovažuje dovolací súd za dôvodnú a poukazuje na to, že odvolací súd sa s ňou zákonným spôsobom vysporiadal v odvolacom konaní, keď poukázal na to, že ustanovenie § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti, len ak to vyplýva z osobitného predpisu, a preto za situácie, keď takáto žaloba v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku nie je procesne prípustnou žalobou a navrhovateľ nemal právnu možnosť podať návrh na zapretie otcovstva manžela matky, bol by záver o nemožnosti prejudiciálne posúdiť platnosť súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve v konaní o určenie otcovstva popretím spravodlivosti a odopretím navrhovateľovi možnosti domáhať sa svojho práva na súde.

Právna oblasť: Civilné mimosporové konanie

Právny inštitút: Konanie o určenie otcovstva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – § 109

10. K možnosti čiastočného uspokojenia nároku na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom orgánom ochrany prírody

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 75S/77/2021 zo dňa 7. 12. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody, ktorým žalovaný orgán priznal za usmrtenie domestikovaného zvierťa chráneným živočíchom len časť z vypočítanej náhrady škody, ktorú pôvodne požadoval poškodený. Žalobca žalovanému vytýkal, že sa pri posudzovaní uplatneného nároku riadil len podľa usmernenia Ministerstva životného prostredia SR a vôbec nezohľadnil niektoré špecifické okolnosti prípadu.

Krajský súd Banská Bystrica rozhodnutie žalovaného zrušil. Urobil tak však okrem iného preto, lebo žalovaný žiadosti žalobcu o náhradu škody čiastočne vyhovel – takéto vybavenie uplatneného nároku však podľa názoru súdu nebolo v súlade so zákonom. Upozornil, že orgán ochrany prírody nemôže kladne rozhodnúť o časti uplatneného nároku ani ho takto vyplatiť; pokiaľ je výška požadovanej náhrady škody sporná, musí orgán v prvom rade poškodeného vyzvať na doplnenie dokladov, ktoré by viedli k odstráneniu spornosti. Pokiaľ takýto postup spornosť neodstráni, musí sa poškodený domáhať (celého) nároku jeho uplatnením na súde.

Právna veta:

Ak vo výške (rozsahu) požadovaného odškodnenia sa žalovaný nestotožnil so žalobcom, nemal zaplatiť ani časť požadovaného nároku, pretože zaplatiť môže len vtedy, ak nie sú pochybnosti o rozsahu žalobcom požadovanej náhrady škody. Ak rozsah škody nie je preukázaný, orgán náhradu škody nezaplatí. V takomto prípade o nároku môže rozhodnúť len súd, nie orgán verejnej správy, za predpokladu postupu žalobcu podľa § 102 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny. Ak bol rozsah škody sporný, mal žalovaný primárne za účelom odstránenia tejto spornosti postupovať podľa § 100 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny a vyzvať žalobcu za účelom preukázania rozsahu ním požadovanej náhrady škody, v prípade pochybnosti, na doplnenie dokladov, napr. o odborný posudok, prípadne znalecký posudok, a to v primeranej lehote. Ak takto nepostupoval, čím nedošlo ku konsenzu ohľadom rozsahu požadovanej náhrady škody, správny súd zastáva názor, že žalovaný nemohol potvrdiť náhradu škody v menšom rozsahu než požadovanom, keďže zákon ukladá v prípade existencie pochybností o rozsahu žalobcom požadovanej náhrady škody a v prípade ak nie je rozsah škody preukázaný, nezaplatiť náhradu škody, pričom s takouto skutočnosťou (nezaplatením náhrady škody v termíne a za podmienok uvedených v § 101 ods. 3 cit. zákona), zákon spája možnosť žalobcu ako poškodeného domáhať sa voči tomuto orgánu priznania škody podľa tohto zákona na súde, a to najneskôr do troch rokov odo dňa, keď bola žiadosť poškodeného o poskytnutie náhrady podľa § 100 ods. 2 a 3 tomuto orgánu doručená.

Právna oblasť: Správne právo, Životné prostredie,

Právny inštitút: Náhrada škody spôsobená živočíchmi, Príroda a krajina

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 543/2002 Z. z. – § 100 ods. 7, § 101, § 102

11. K podmienkam priznania odmeny za poradu s klientom vykonanú prostredníctvom e-mailu

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/75/2022 zo dňa 26. 7. 2023

Anotácia:

V predmetnom spore súd riešil podmienky priznania nároku na odmenu za poradu advokáta s klientom môže advokát vykonanú prostredníctvom elektronickej komunikácie. Vyjadril sa k posúdeniu, ako takúto poradu vierohodne doložiť.

Právna veta:

Hoci odvolací súd nespochybňuje, že poradu s klientom môže advokát vykonať aj prostredníctvom elektronickej komunikácie, je potrebné, aby aj takúto poradu s klientom vierohodne doložil. V spise advokáta by sa preto mala nachádzať v prvom rade samotná mailová komunikácia a zároveň záznam, z ktorého vyplývajú podstatné informácie ako deň konania, čas začiatku a ukončenia a stručný obsah rokovania. V danej veci však žalobca nielen, že k žalobe nedoložil žiadny písomný záznam o vykonaní porady s klientami a e-mailovú komunikáciu, ale ani nešpecifikoval, čo malo byť obsahom vyúčtovaných porad, aký konkrétny problém s klientom prostredníctvom mailu riešil.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Odmena advokáta

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 655/2004 Z. z. – § 13a ods. 1 písm. b)
160/2015 Z. z. – § 251

12. Nedostatočné presvetlenie bytu v dôsledku rekonštrukcie strechy susediacej stavby nie je vadou bytu

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/98/2022 zo dňa 21. 6. 2023

Anotácia:

V spore o výpoveď z nájmu bytu žalobkyňa k plateniu nájomného uviedla, že dlhodobo upozorňuje žalovaného, že prenajatá vec (byt) má vady, ktoré žiada odstrániť a následne bude platiť nájomné, keď predmetný byt bude bez väd.

Právna veta:

Odvolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdu, keď za vady bytu nepovažoval skutočnosť, že podľa žalobkyne byt nie je dostatočne presvetlený. V danom prípade nejde o vadu bytu. Ak dochádza k tomu, že iná stavba bráni vstupu svetla do bytu, nie je to otázka vady bytu, ale skutočnosti, ktorú prenajímateľ nevie ovplyvniť. Ak teda bola vykonávaná rekonštrukcia strechy susediacej stavby, iba v rámci správneho konania bolo možné vzniesť prípadné námietky. Táto skutočnosť však nemá žiaden význam preto, aby žalobkyňa nemusela platiť nájomné za užívanie bytu.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nájom bytu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 698

13. K spôsobilým a nespôsobilým nadobúdacím titulom z hľadiska posúdenia podmienok vydržania

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/8/2022 zo dňa 10. 1. 2023

Anotácia:

Navrhovateľka podala návrh na začatie konania o potvrdení vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. V návrhu uviedla, že je vlastníčkou rodinného domu. K rodinnému domu právni predchodcovia navrhovateľky – jej rodičia postavili garáž na základe stavebného povolenia z 4.8.1987. Garáž sa nachádza na novovzniknutej parcele reg. „C“ č. XXX/X zameranej na základe geometrického plánu na zameranie garáže. Garáž bola postavená v roku 1987 a právni predchodcovia navrhovateľky ju nerušene a nepretržite užívali. Garáž nebola zapísaná na liste vlastníctva, preto sa navrhovateľka rozhodla zosúladiť faktický stav s právnym stavom a pripraviť podklady k zápisu garáže – kolaudačné rozhodnutie a geometrický plán.

Právna veta:

- I. Nadobúdacím titulom nemôže byť listina, ktorou sa právo (vlastnícke) samo o sebe nenadobúda, preto nadobúdacím titulom nikdy nebude geometrický plán, rozhodnutie stavebného úradu o povolení stavby ani kolaudačné rozhodnutie, doklad o platbe za predmet zmluvy (bez zmluvy), dotazník, čestné prehlásenie a podobne.
- II. Nadobúdacím titulom (právnym dôvodom) sa môže rozumieť len právny úkon, ktorým sa vec prevádza na iného vlastníka, napríklad kúpna zmluva, darovacia zmluva (i keď len domnelý, putatívny), rozhodnutie štátneho orgánu a podobne. Uvedené sa vzťahuje aj k vydržaniu práva z vecného bremena.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vydržanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 134

14. Nesúhlas so späťvzatím návrhu na rozvod nemusí druhý z manželov nijako odôvodňovať

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 27CoP/12/2017 zo dňa 28. 2. 2017

Anotácia:

Manželka oznámila, že svoj návrh na rozvod manželstva berie v celom rozsahu späť. V predmetnom rozhodnutí sa súd vyjadril k správne postup v dvoch prípadoch. O prvý prípad pôjde vtedy, ak navrhovateľ zoberie podaný návrh na rozvod manželstva späť pred tým, ako súd doručí druhému manželovi tento návrh. Druhý prípad nastáva, ak navrhovateľ zobral podaný návrh na rozvod manželstva späť po tom, ako bol návrh na rozvod manželstva doručený druhému manželovi.

Právna veta:

Nesúhlas so späťvzatím návrhu na rozvod manželstva nie je druhý manžel povinný odôvodňovať (ust. § 29 ods. 3 CMP sa v konaní o rozvod manželstva neuplatňuje), v samotnom nesúhlase druhého manžela je totiž inkorporovaná jeho vôľa ukončiť manželstvo rozvodom z dôvodu naplnenia hmotnoprávných predpokladov pre rozvod manželstva. Osobitný procesný režim je v tomto prípade odôvodnený ochranou pred zneužitím dispozície návrhu na začatie konania vo vzťahu k manželovi, ktorý návrh nepodal.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Rozvod, Späťvzatie návrhu na rozvod

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – § 95

15. K užívaniu diaľnice bez uhradenej diaľničnej známky, ak boli zo strany užívateľa urobené všetky kroky pre vykonanie platby, ale z technických príčin k nemu nedošlo

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 12Sa/15/2022 zo dňa 6. 2. 2023

Anotácia:

Žalobkyňa vytvorila objednávku prostredníctvom portálu www.eznamka.sk, následne bola presmerovaná do platobnej brány, kde prostredníctvom kreditnej karty vykonala úhradu. Z technických príčin, ktoré mali byť na strane prevádzkovateľa portálu však k realizácii platby a zakúpeniu diaľničnej známky neprišlo.

Právna veta:

- I. Žalobkyňa mala za to, že je právne relevantné, že urobila kroky k úhrade diaľničnej známky, keď vytvorila objednávku prostredníctvom portálu www.eznamka.sk, následne bola presmerovaná do platobnej brány, kde prostredníctvom kreditnej karty vykonala úhradu. Z technických príčin, ktoré mali byť na strane prevádzkovateľa portálu však k realizácii platby a zakúpeniu diaľničnej známky neprišlo. Uvedené považovala za dôvod, pre ktorý voči jej osobe nemôže byť vyodená administratívna zodpovednosť.
- II. Nie je teda možné porovnávať prejednávajú vec s tými právnymi vecami, pri ktorých došlo pri kúpe diaľničnej známky k nesprávnemu zadaniu evidenčného čísla vozidla. V týchto prípadoch nebol tento zákonom chránený záujem porušený, nakoľko úhrada bola realizovaná, avšak bolo potrebné správne spárovať platbu s vozidlom. V prípade žalobkyne však došlo k porušeniu chráneného fiškálneho záujmu, keď diaľničná známka nebola vôbec uhradená.
- III. Bolo povinnosťou žalobkyne ubezpečiť sa, že diaľničná známka je riadne uhradená a skontrolovať doklad podľa § 5 ods. 3 zákona o diaľničnej známke. Nie je pritom podstatné, či nedošlo k realizácii platby v dôsledku chyby žalobkyne, banky žalobkyne alebo inej osoby. Bolo vecou žalobkyne, aby sa pred použitím vozidla na vymedzených úsekoch ciest ubezpečila, že si skutočne splnila zákonom stanovenú povinnosť určenú v ust. § 4 ods. 2 zákona. Ak tak neučinila a bez ďalšieho sa spoliehala na to, že platba bola skutočne realizovaná, vystavila sa riziku, že použitím vozidla spácha správny delikt. Je bez pochybností, že žalobkyňa úhradu diaľničnej známky riadne nevykonala.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Diaľničná známka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 488/2013 Z. z. – § 4 ods. 2, § 5, § 10, § 10a ods. 1, § 11